

Skåne University Hospital Comprehensive Cancer Centre

Verksamhetsberättelse 2023-2024

Innehåll

Inledning	3
Om Skåne University Hospital Comprehensive Cancer Centre	4
Vision och strategi.....	5
Ingående organisationer	
Gemensam ledning och styrning	
Personcentrerad vård	
Kvalitet	
Attraktiv arbetsplats	
Utbildning	
Forskning, utveckling och innovationer	
Vårdproduktion och tillgänglighet.....	19
Samarbeten.....	23

Inledning

Fortsatt arbete som Comprehensive Cancer Centre

Ytterligare drygt ett år har gått sedan vi blev ackrediterade som Comprehensive Cancer Centre (CCC). Jag vill rikta ett stort tack till er alla för det framgångsrika arbete som har gjorts inom alla delar av vår virtuella organisation. Via arbetsgrupperna utnyttjar vi samarbeten för att utveckla cancervården, för att integrera forskning och klinik och stärka patienters och närståendes roll i detta arbete. I detta sammanhang vill jag rikta ett extra tack till patienter och närstående som deltar i vårt arbete, och som bidrar med oerhört värdefull kunskap. Givetvis är förbättringsarbetet en kontinuerlig process. Vi kommer aldrig att bli färdiga, och ska inte heller sträva efter detta, utan det kommer hela tiden att komma fram nya behov, nya mål att sikta mot.

I vårt arbete inför och efter ackrediteringen har det hela tiden varit tydligt att ackrediteringen inte är ett mål i sig själv, utan ett "verktyg" för att driva förbättringar inom cancervården. Utvecklingen de senaste åren har emellertid adderat ytterligare dimensioner till detta. Det är alltmer tydligt att det svenska CCC-nätverket, som nu omfattar Karolinska sjukhuset, Sahlgrenska sjukhuset, Universitetssjukhuset i Linköping och Skånes universitetssjukhus, får en allt viktigare roll, tillsammans med RCC, i utvecklingen av svensk cancersjukvård. Detta kommer rimligen bli ännu tydligare när Akademiska sjukhuset och Norrlands universitetssjukhus blir klara med sina ackrediteringsprocesser. På samma sätt får vi genom vårt status som CCC stora möjligheter att vara en aktiv part i utvecklingen av europeisk cancersjukvård via Europe beating cancer plan. Man kan alltså med visst fog säga att vår ackreditering både utgör ett viktigt verktyg för fortsatt förbättringsarbete lokalt, och också ger oss en plattform för ökat deltagande på nationell och europeisk nivå.

Om två och ett halvt år är det dags för re-ackreditering. Även om vi givetvis redan har mycket på plats, kommer processen kräva en hel del arbete, och vi har redan börjat planera för detta viktiga steg för vårt cancercentrum.

Än en gång tack till er alla!

Björn Ekmehag

Ordförande i strategisk styrgrupp för SUHCCC

Om Skåne University Hospital Comprehensive Cancer Centre

Skåne University Hospital Comprehensive Cancer Centre (SUHCCC) är ett samarbete mellan Skånes universitetssjukhus, Lunds universitet, Regionalt cancercentrum syd, Medicinsk service och Mobila team och specialiserad palliativ vård inom Nära vård och hälsa.

I maj 2022 erhöll SUHCCC ackreditering som ett Comprehensive Cancer Centre genom Organisation of European Cancer Institutes (OECI). OECI är en icke-vinstdrivande organisation som arbetar för jämlik tillgång till och ökad kvalitet i cancervården genom att främja internationella samarbeten, implementering av forskning, och multidisciplinär vård. Ackrediteringen innebär att SUHCCC möter OECI:s kvalitetskrav gällande vård, forskning och utbildning inom cancerområdet. Den är också ett verktyg och stöd i arbetet med att fortsätta utveckla cancervården och cancerforskningen, genom kontinuerlig återkoppling och identifiering av utvecklingsområden.

Vårt uppdrag

Skåne University Hospital Comprehensive Cancer Centre (SUHCCC) arbetar för att främja klinisk forskning, snabbare tillgång till nya behandlingsmetoder för patienter med cancer, ökad delaktighet för patienten och ännu högre kvalitet i cancervården genom ett mer strukturerat samarbete. Patienter som vårdas inom SUHCCC ska erbjudas bästa möjliga cancervård och cancerforskning i enlighet med den europeiska kodexen för praxis inom cancervård, European Code of Cancer Practice (ECCP).

ECCP fastslår att patienter har rätt till:

- Jämlik vård
- Information om sin sjukdom och behandling
- Kvalitet och säkerhet i vården
- Ett specialiserat multidisciplinärt omhändertagande
- Delaktighet i beslutfattande gällande alla aspekter av vård och behandling
- Information och möjlighet att delta i pågående forskning och innovation
- Att få förutsättningar för bästa möjliga livskvalitet
- Optimalt stödjande och palliativ vård under hela cancerresan
- En individuell vårdplan som är tydlig och hanterar rehabilitering och överlevnad
- Återintegration i samhället för att i det mån det är möjligt kunna återgå till ett normalt liv

Källa: www.europeancancer.com/code

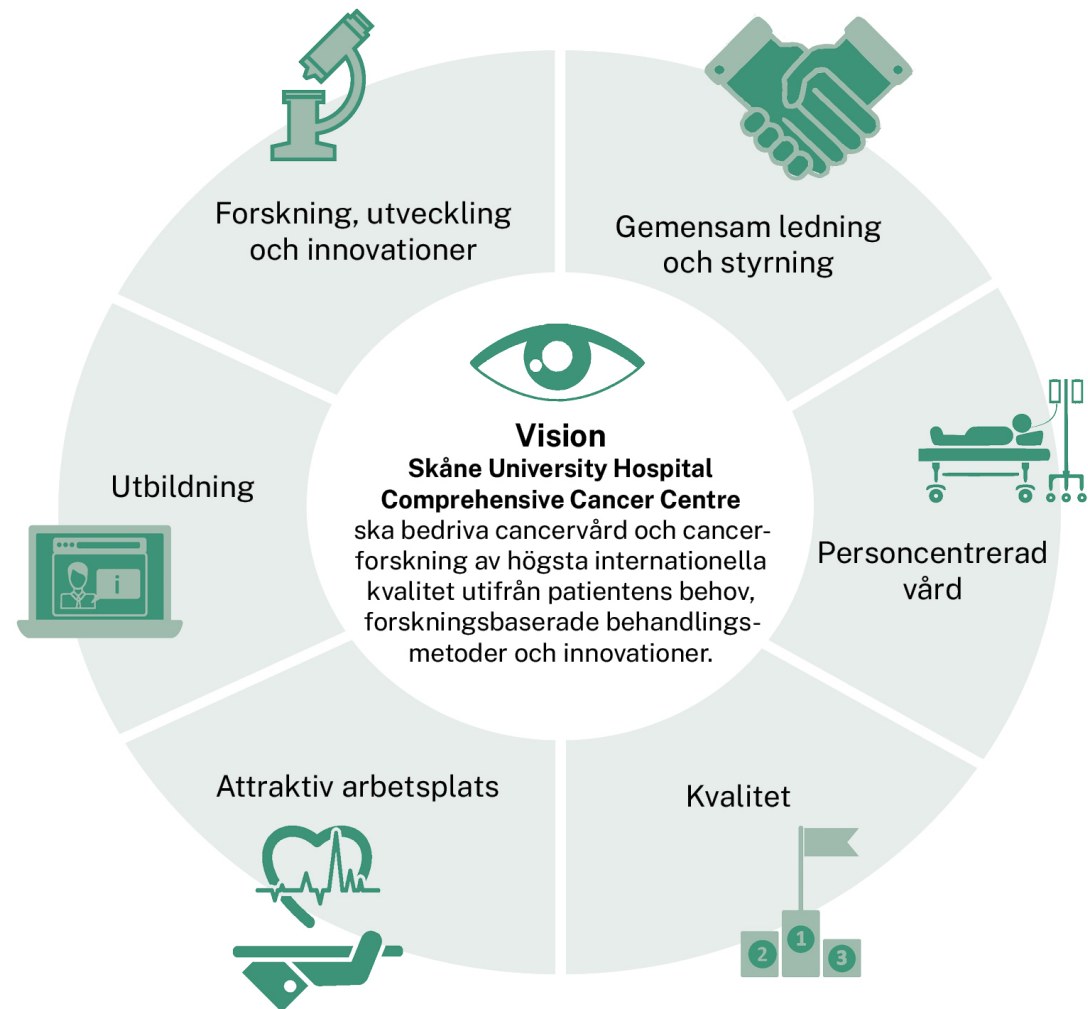
Vision och strategi

SUHCCC:s vision är att bedriva cancervård och cancerforskning av högsta internationella kvalitet utifrån patientens behov, forskningsbaserade behandlingsmetoder och innovationer.

I SUHCCC:s strategiska plan för 2022–2027 identifieras sex strategiska områden som ska bidra till att föra SUHCCC närmare visionen:

- gemensam ledning och styrning
- personcentrerad vård
- kvalitet
- attraktiv arbetsplats
- utbildning
- forskning, utveckling och innovationer.

De strategiska områdena är organisatoriskt övergripande och förutsätter horisontell samverkan.

Ingående organisationer

Skånes universitetssjukhus

Skånes universitetssjukhus (Sus) bedriver hälso- och sjukvård på regional, nationell och internationell nivå. Sjukhusets tre uppdrag är vård, forskning och utbildning. Vården bedrivs inom 19 verksamhetsområden och cancervård bedrivs inom en större del av dessa.

Cancervård på Sus

Inom Sus bedrivs nationell högspecialiserad vård (NHV) inom följande områden:

- Vård av neuroendokrina tumörer i buken (NET) och avancerade binjuretumörer
- Avancerad bäckenkirurgi
- Vulvacancer
- Peniscancer – viss typ av kirurgi
- HIPEC – avancerad behandling av spridd cancer i bukhinnan

Utöver NHV-uppdragen ansvarar Sus även för följande uppdrag inom den regionalt nivåstrukturerade cancervården:

- Medicinsk onkologisk behandling, strålbehandling och viss hematologisk behandling
- Kirurgisk behandling vid esofagus- och cardiacancer (nationellt uppdrag)
- Kirurgisk behandling vid lever- och gallvägscancer
- Cytoreduktiv behandling vid avancerad ovarialcancer
- Kirurgisk behandling vid viss njurcancer
- Cystektomi vid urinblåsecancer

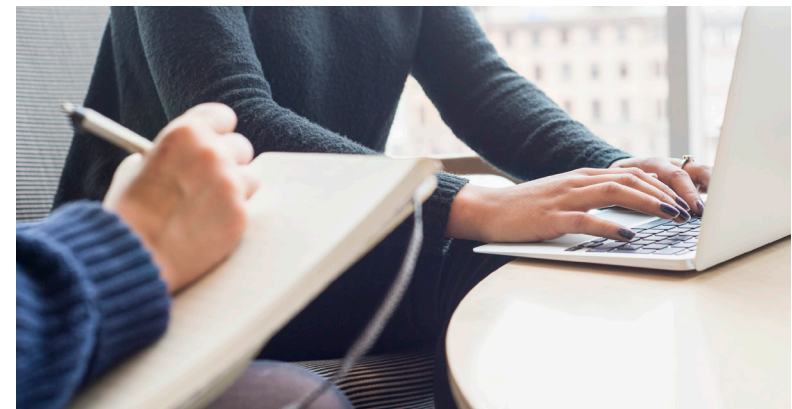

Lunds universitet

Lunds universitet erbjuder mer än 270 program på grundnivå och avancerad nivå, samt 1400 fristående kurser. På universitetet har man möjlighet att studera på forskarnivå vid alla nio fakulteter. Cancerforskningen inom Lunds universitet är organiserad inom Lunds universitets cancercentrum (LUCC), där forskningen spänner över hela kedjan från preklinisk forskning till kliniska studier på cancerpatienter, samt patient- och närståendeperspektiv. LUCC har 16 strategiska translationella nätverk baserade på diagnoser och forskningsområden. Nätverken utgör basen för verksamheten och syftet är att inom respektive område skapa samverkan mellan experimentell och klinisk forskning, samt mellan olika specialiteter. Sedan 2024 arbetar man även över nätverksgränserna inom fyra olika teman där forskningen inom LUCC är framstående: prevention, initiering och tillväxt, immunterapi och biomarkörer.

Regionalt cancercentrum syd

Regionalt cancercentrum syd (RCC Syd) är en kunskapsorganisation med ansvar för att, genom samverkan, stödja en kunskapsbaserad utveckling av cancervården i Södra sjukvårdsregionen. I uppdraget ingår att tillhandahålla och stödja införandet av kvalitetssäkrade kunskapsstöd som på olika sätt kan underlätta vid planering, uppföljning och utveckling av cancervården. Kunskapsstöden tas fram i nationell samverkan tillsammans med landets övriga fem RCC och med stöd av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Under de gångna åren har RCC Syd bland annat tillhandahållit stöd för införande och förvaltning av Min vårdplan samt påbörjat utveckling av Survivorship Care Plan i nationell samverkan. Det pågår även arbete med interaktiva utdatarapporter med kvalitetsindikatorer och utveckling av diagnosövergripande kvalitetsindikatorer samt utveckling av utbildning för patient- och närståendeföreträdare. Dessa lanseras under 2025. I RCC:s uppdrag ingår också att samordna, stödja och följa upp statligt finansierade insatser inom cancerområdet.

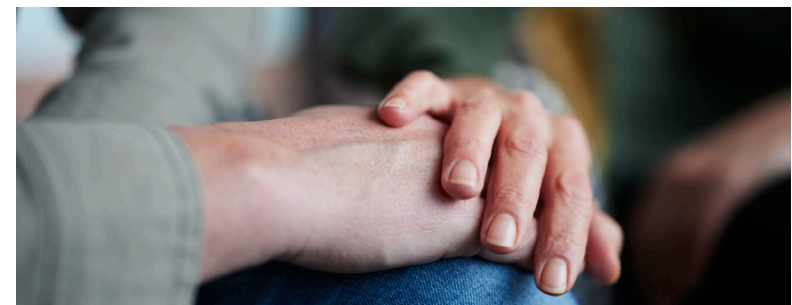

Medicinsk service

Medicinsk service bedriver hälso- och sjukvård, forskning och utbildning inom laboratoriemedicin, prehospital sjukvård, bild- och laboratorieteknik och smittskydd. Flera av verksamhetsområdena inom medicinsk service bedriver verksamhet kopplad till cancersjukvård. Inom förvaltning Medicinsk service, särskilt Klinisk genetik, patologi och molekylär diagnostik, har möjligheter och efterfrågan avseende precisionsdiagnostik ökat ytterligare de senaste åren. Nya metoder och analystyper utvecklas och implementeras fortlöpande beroende på kliniskt behov. Precisionsdiagnostiken är framför allt kopplad till diagnostik av tumörtyper och val av behandling men även frågeställningen ärftligt ökad risk för cancer är en viktig indikation för så kallad molekylär diagnostik.

Mobila team och specialiserad palliativ vård

Inom mobila team och specialiserad palliativ vård vårdas patienter med obotlig eller kronisk sjukdom och specialiserade palliativa vårdbehov. Med utgångspunkt i varje persons individuella behov erbjuds vård via palliativ mottagning, på palliativvårdsavdelning eller i hemmet genom avancerad sjukvård i hemmet (ASIH). I samverkan mellan Region Skåne och Lunds universitet finns också Palliativt utvecklingscentrum, som har i uppdrag att bedriva forskning samt vård- och kompetensutveckling inom allmän och specialiserad palliativvård. Inom Palliativt utvecklingscentrum finns akademisk kompetens inom palliativ medicin och palliativ omvårdnad, koordinators för kvalitetsutveckling och utbildning samt administrativa resurser.

Strategiskt område

Gemensam ledning och styrning

Organisation

Organisationen utgår från alla samarbetspartners befintliga struktur och alla verksamheter finns representerade i en styrgrupp och en operativ grupp. Styrgruppen tar långsiktiga och strategiska beslut för cancercentrumet, och den operativa gruppen ansvarar för det operativa arbetet och behandlar cancerrelaterade frågor. Inom cancercentrumet finns även ett patient- och närståenderåd.

Målsättningen är att SUHCCC ska ha en tydlig ledningsstruktur, med delaktighet från patienter, medarbetare och närstående. Under 2024 har styrgruppen och den operativa gruppen strukturerats om i syfte att möjliggöra effektivare arbete. För att säkerställa att patientperspektivet tas i beaktning, i såväl utvecklingsarbeten som beslut, ingår patient- och närståenderepresentanter i båda grupperna. SUHCCC är fortfarande en organisation under uppbyggnad och utvecklingen av organisationsstrukturen fortsätter under 2025.

Patient- och närståenderåd

SUHCCC:s patient- och närståenderåd fungerar rådgivande inom cancervård, forskning och olika utvecklingsprojekt. Patient- och närståenderådet utgörs av 15 patient- och närståenderepresentanter som träffas 10 gånger per år. Utöver representation i styrgrupp och operativ grupp inom SUHCCC finns medlemmar representerade i såväl styrelse som patient- och närståenderåd inom det nationella CCC-nätverket.

Mål

SUHCCC ska ha en tydlig ledningsstruktur, med delaktighet från patienter, medarbetare och närstående

Styrgrupp

Björn Ekmehag

Förvaltningschef, Skånes universitetssjukhus
Ordförande i SUHCCC:s styrgrupp

Maria Rejmyr Davis

Verksamhetschef, RCC Syd

Lisbeth Cederwald

Förvaltningschef, Medicinsk service

Oskar Hammar

Tf. Förvaltningschef, Nära vård och hälsa

Maria Björkqvist

Dekan, Lunds universitet

Nick Lamb

Patientrepresentant, RCC Syds patient- och närståenderåd

Kala Hatti Önnarfält

Koordinator, SUHCCC

Operativ grupp

Silke Engelholm
Medical director
SUHCCC

Malin Axelsson
Nurse director
SUHCCC

Pamela Buchwald
Scientific director
SUHCCC

Kala Hatti Önnarfält
Koordinator
SUHCCC

Kristina Vilhelmsson
Primärvårdschef
Mobila team och
specialiserad palliativ
vård

Gunilla Bodelsson
Verksamhetschef
Medicinsk service

Mats Jerkeman
Professor
Lunds universitet

Carina Mähl
VO barnmedicin
Skånes
universitetssjukhus

Mikael Ekelund
Tf. Verksamhetschef
VO kirurgi och
gastroenterologi
Skånes
universitetssjukhus

Anna-Maria Larsson
Medicinsk rådgivare
RCC Syd

Peter Hochbergs
Verksamhetschef
VO bild och funktion
Skånes
universitetssjukhus

Inger Svensson
Patientrepresentant
SUHCCC:s patient-
och närstående råd

Bertil Bolinder
Patientrepresentant
SUHCCC:s patient-
och närstående råd

Scientific advisory board

SUHCCC:s scientific advisory board (SAB) har till uppgift att utifrån varje medlemsexpertis fungera rådgivande i utveckling och främjande av forskningsmöjligheter inom cancercentrumet.

Gruppen består av:

- Professor Mark Middleton, consultant Medical Oncologist at the Oxford Cancer and Haematology Centre and Head of the Department of Oncology at the University of Oxford
- Professor Lars Bullinger, Director of the Medical Department, Division of Hematology, Oncology, and Tumor Immunology, Charité - Universitätsmedizin Berlin
- Professor Alex Molasiottis, Pro Vice-Chancellor and Dean, College Arts, Humanities and Education, Derby University
- Professor Inge-Marie Svane, Centre for Cancer Immunotherapy (CCIT), Department of Oncology and Department of Hematology, Copenhagen University Hospital, Herlev

Första besöket

I november 2023 gästades SUHCCC avdelar av SAB för första gången. SAB:en fick en presentation av och besökte delar av cancercentrumet, och återkopplade sedan kring utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag för forskningsverksamheten.

En viktig återkoppling från SAB vid besöket 2023 var att forskningen behöver vara mer strategisk och inriktad på starka områden. Genom att prioritera och fokusera på redan starka forskningsområden möjliggörs ledande forskning, samtidigt som det bidrar till profileringen av SUHCCC och LUCC. Detta har resulterat i identifiering av följande fyra temaområden, där syftet är att förena och skapa förutsättningar för framstående forskning:

- Cancerprevention
- Cancerinitiering och tillväxt
- Cancerimmunoterapi
- Cancerbiomarkörer

Under 2024 har områdena definierats och etablerats. Framöver kommer de att följas upp och utvärderas kontinuerligt utifrån förutbestämda mål.

Professor Alex Molasiottis och professor Mark Middleton tillsammans med delar av forskningsgruppen vid besöket 2023.

Strategiskt område

Personcentrerad vård

Ökad patientsamverkan

Patient- och närståenderådet har under åren som gått rekryterat fler medlemmar och rådet är delaktiga i flertalet pågående utvecklingsarbeten, bland annat ta fram och utveckla patient- och närståendebildningar, Survivorship Care Plan och uppbyggnaden av Bröstcentrum Sus. Tillsammans med Sus patient- och närståenderåd har man tagit fram ett förslag på modell för utvärdering av patientupplevd vård, som ett led i att främja personcentrerad vård.

I september 2023 hölls en första gemensam dag för SUHCCC:s och RCC syds patient- och närståenderåd som under de senaste åren har fortsatt öka sitt samarbete. Dagen är årligt återkommande och en möjlighet för patient- och närståenderepresentanter i de olika råden att utbyta idéer, ta del av pågående och kommande forskning och utvecklingsarbeten samt möjliggöra nya samarbeten.

På väg mot en sammanhållen vårdprocess

Just nu pågår ett pilotprojekt med syftet att skapa en bättre sammanhållen vårdprocess hela vägen från specialist- till primärvård. Som underlag för framtida utvecklingsarbete har man genom fokusgruppsintervjuer undersökt cancerpatienters upplevelse av primärvården och hur primärvården bättre ska kunna möta deras behov. Slutsatserna talar för ett behov av förbättrad koordinering mellan specialistvård och öppenvård, samt ökat stöd i samband med att specialistvården avslutas. Även en enkätstudie om primärvårdens roll i vården av cancerpatienter har genomförts och analysarbete pågår.

Uppskattat webinarie om patientens roll i forskning

I mars 2024 arrangerades ett webinarie på temat patientens självklara roll i framtidens forskning. Webbinariet är en del i arbetet med att främja patientsamverkan i forskning och riktar sig till såväl vårdpersonal och forskare som patienter och allmänhet. Intresset i frågan är stort och 2025 genomförs ett nytt webinarium på det fortsatt aktuella temat.

Mål

Inom SUHCCC ska patienter och närstående vara delaktiga i utvecklingen av vård, forskning och utbildning.

83% av enheterna inom Sus är anslutna till Min vårdplan

Min vårdplan

Min vårdplan är ett verktyg som möjliggör delaktighet och inflytande för patienten genom hela vårdförloppet. Målet är att alla som får en cancerdiagnos ska erbjudas Min vårdplan. Verktöget finns via e-tjänsten Stöd och behandling på 1177. Här kan patienter och vårdgivare:

- Kommunera genom meddelandefunktion.
- Ta del av och dela fördjupad information om cancersjukdomen, undersökningar, behandling och rehabilitering.
- Planera nästa steg i planeringsverktyg där både vårdkontakten och patienten kan redigera.
- Ta del av och dela interaktiva formulär, till exempel självskattningar av symptom.

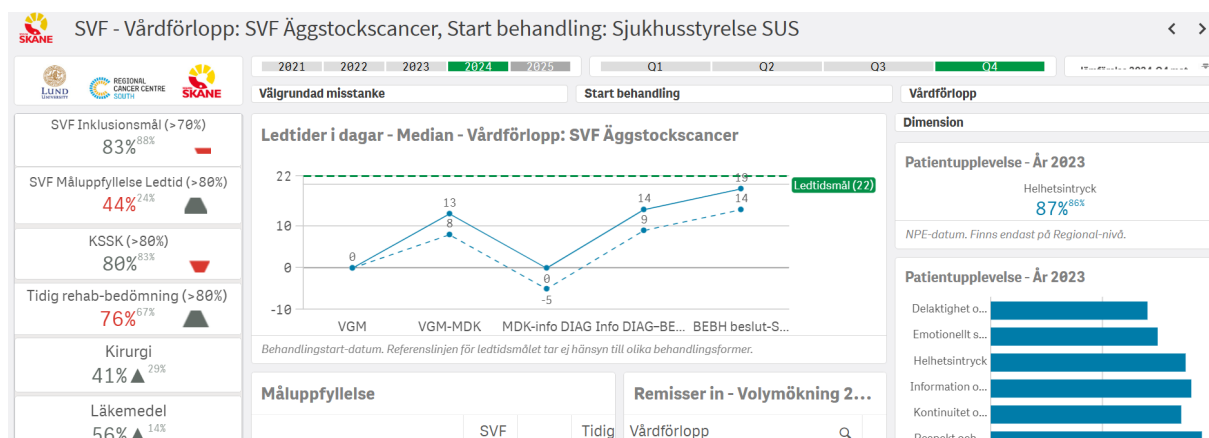

Strategiskt område

Kvalitet

Dashboard

Ett gemensamt digitalt verktyg för analys och uppföljning av nyckeltal inom cancervården i Region Skåne, en så kallad dashboard, har tagits fram och införts under 2024. Uttag av data kan därmed ske enhetligt inom regionen och utifrån de indikatorer som följs nationellt, vilket bidrar till ökad transparens samtidigt som den skapar bättre förutsättningar för evidensbaserade beslut. Initialt har fokus legat på att följa de standardiserade vårdförloppen. Ytteligare en dashboard, med möjlighet att visualisera ledtider inom Södra sjukvårdsregionen med behandlingsstart på Sus, är i drift och andelen patienter som får vård inom beslutad tid ökar.

Exempel på hur SVF-data kan följas i dashboarden.

MDK-mall

För att säkerställa en enhetlig och effektiv struktur på MDK-konferenser har en mall för MDK tagits fram under 2024. Beslut är taget att mallen ska införas, och under 2025 fortsätter arbetet med att tydliggöra rutiner kring användandet och hur mallen kan fungera som stöd vid till exempel remittering, beslut kring vilka funktioner som ska delta vid konferensen och hur den ska dokumenteras.

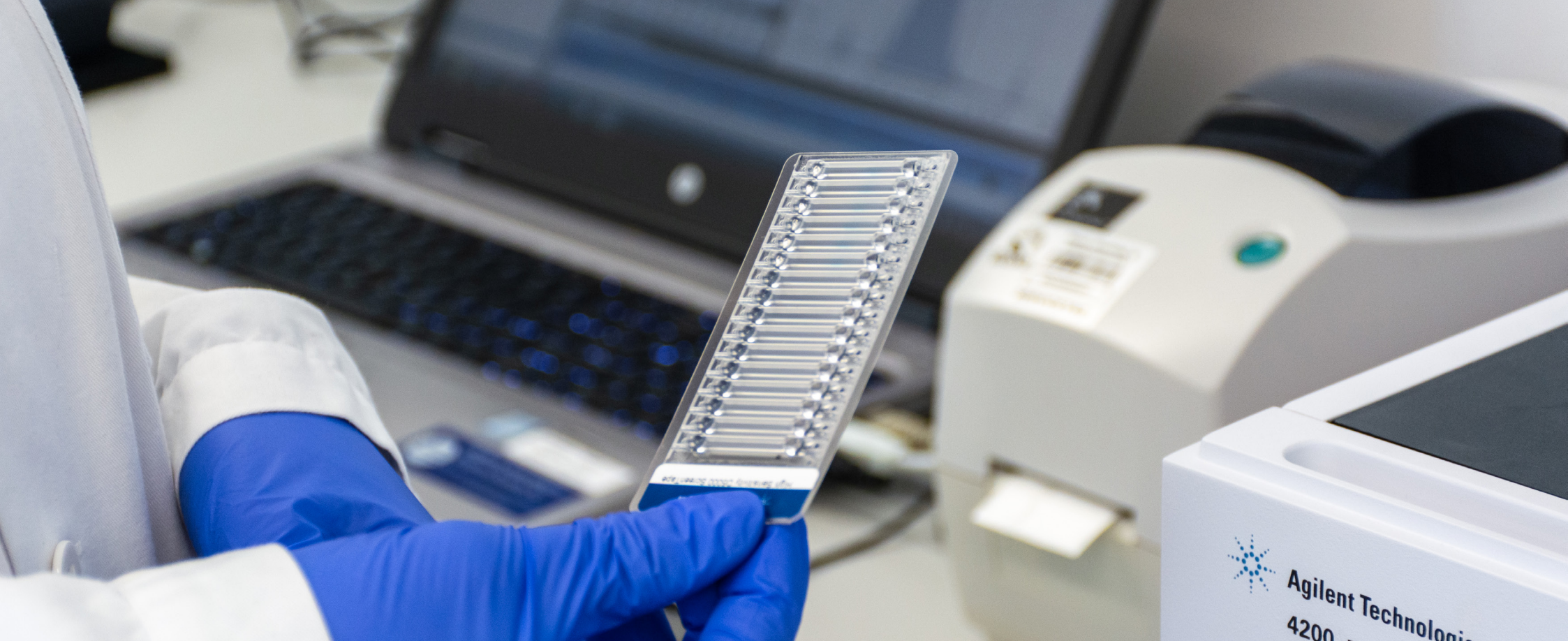
Mål

SUHCCC ska ha patientsäker och personcentrerad vård av optimal kvalitet. Patienterna ska kunna erbjudas bästa möjliga diagnostik, behandling och vård enligt moderna principer.

Kontaktsjuksköterskans roll

Kontaktsjuksköterskan har i uppdrag att samordna patientens vård, och är också den funktion som står för kontinuitet och fortlöpande stöd till patienten genom hela vårdförloppet. Patienter inom standardiserade vårdförlopp ska erbjudas en kontaktsjuksköterska, och inom Sus fortsätter andelen patienter som tilldelas en kontaktsjuksköterska att öka (84% 2024).

Molekylär diagnostik

Det finns en ökad efterfrågan på analyser, både vad gäller antal prover och typ av analyser. Ökningarna har främst skett inom storskalig genomisk sekvensering, så kallad massiv parallellsekvensering, och för cancerdiagnostiken har detta innefattat helgenomssekvensering av barncancer och leukemier samt ett flertal genpaneler vid bland annat hematologisk malignitet, ärftlig cancer och solid cancer. För solida cancersjukdomar påbörjades under 2024 implementering av en bredare genpanel för mer omfattande karakterisering av cancers mutationer och fusionsgener. Denna genpanel och panelerna för hematologisk malignitet har samutvecklats i det nationella samarbetet inom Genomic Medicine Sweden, GMS. Arbetet har även inkluderat ersättning av äldre metodik med modernare riktade analyser för enskilda genetiska förändringar med högre känslighet och snabbare svar.

Inom laboratoriet pågår ett stort arbete med samordning av provflöden och sambemanning, implementering av instrument för automatiserade provberedningar och provanalyser samt ökad digitalisering. Dessa aktiviteter fick under 2024 stöd från den nationella cancersatsningen, via RCC, för tre instrument för ökad automation vid kritiska laboriesteg. Målet är att upprätthålla högkvalitativa och patientsäkra analysresultat även vid ökande provvolymerna samt att kunna ge snabbare analys svar. Automatiserade arbetssätt innebär även att större provvolymerna kan hanteras samtidigt, vilket ökar tillgängligheten för de molekylära analyserna och kan bidra till snabbare ledtider inom cancersjukvården. Arbetet med att förbättra ledtider resulterade även under 2023 i implementering av ett spår för snabbt svar på genetisk analys av behandlingsprediktiva mutationer vid hematologisk malignitet, där svarstiden för snabb riktad rapportering från myeloisk genpanel sänktes från 14 till 5–7 dagar.

Strategiskt område

Attraktiv arbetsplats

Arbetsgrupper

SUHCCC:s olika arbetsgrupper utgörs av medarbetare från de ingående organisationerna. Arbetsgrupperna är tvärprofessionella och sammansatta utifrån de områden som är i behov av utveckling inför re-ackrediteringen 2027. Att delta i en arbetsgrupp är en möjlighet för medarbetare att vara med och driva utvecklingen av cancervården tillsammans med kollegor från andra organisationer, roller och yrkeskategorier, vilket också ger möjlighet till kunskapsutbyte och eget lärande.

Under perioden 2022-2027 finns följande arbetsgrupper:

- Cancerläkemedel
- Forskning
- Informations- och kommunikationsteknik (IKT)
- Medarbetarskap
- Medicinsk information och koordinering
- Multidisciplinär konferens (MDK)
- Palliativ vård
- Patient- och närståendebildning
- Sjuksköterskors ansvar för omvårdnadsområden och intern kommunikation
- Smärta
- Styrning och ledning
- Survivorship care plan

Mål

SUHCCC ska vara en arbetsplats som attraherar och behåller medarbetare inom alla yrkeskategorier. Medarbetare inom SUHCCC ska vara delaktiga i att utveckla verksamheten samt arbeta i en lärande miljö där medarbetare delar med sig av sin kunskap.

SUHCCC-dagen

I oktober 2023 arrangerades den första SUHCCC-dagen på temat dagens och framtidens forskning och cancervård. Dagen är årligt återkommande och ett tillfälle för kompetensutveckling, inspiration och nätverkande. 2024 hade intresset och deltagandet ökat, och på plats fanns såväl medarbetare och patient- och närståenderepresentanter som medarbetare från andra delar av Region Skåne.

Strategiskt område

Utbildning

Utveckling av sjuksköterskeutbildningen

Det pågår ett samarbete mellan SUHCCC och sjuksköterskeutbildningen vid Lunds universitet i syfte att säkerställa att det finnst tydligt cancertema genom hela utbildningen, något som saknats tidigare. Flera möten har ägt rum där experter från den kliniska verksamheten tillsammans med programdirektör har samverkat i frågan. Nu finnst förslag på detta cancertema som ligger till grund för fortsatt arbete.

Smärtutbildning

Inom arbetsgrupp smärta pågår arbete med att se över behoven av smärtutbildning på grundläggande och specifik nivå för olika professioner som arbetar med cancervård. Målsättningen är att ta fram relevanta utbildningar och öka kompetensen inom cancerrelaterad smärta.

Mål

SUHCCC ska erbjuda kvalitetssäkrade utbildningar till patienter och närstående samt fortsätta att utveckla utbildningar och färdighetsträning för studenter och medarbetare.

Patient- och närståendebildning

Arbetsgrupp patient- och närståendebildning har under åren som gått kartlagt befintligt utbildningsmaterial, aktuell evidens, haft intervjuer och workshops samt genomfört en innehållsanalys i syfte att ta fram ett förslag på utbildning för patienter och närstående. Utifrån det genomförda arbetet kan konstateras att behovet av ett strukturerat utbildningsprogram för patienter och närstående är stort. En patientutbildning ska ge patienten verktyg och möjlighet att utifrån sina förutsättningar lära sig hantera sin livssituation, och gruppen föreslår en icke-diagnosspecifik cancerskola för vuxna. Cancerskolan bör kunna erbjudas alla på en lägstanivå som ett komplement till den kliniska verksamheten, och föreslås initialt som en pilot för att i ett senare skede erbjudas bredare ute i verksamheterna. Under 2025 fortsätter diskussion och bearbetning av förslaget.

Strategiskt område

Forskning, utveckling och innovationer

Bättre förutsättningar för klinisk forskning

Via RCC pågår just nu analysarbetet av en enkätundersökning som genomförts i syfte att kartlägga förutsättningar för klinisk forskning inom cancerområdet. Utöver att skapa en överblick är förhoppningen med undersökningen att kunna identifiera och sprida goda exempel så att förutsättningarna för klinisk forskning kan stärkas inom SUHCCC. RCC syd förvaltar och administrerar den regionala tumörbiobankens provsamlingar inom cancerområdet. Fler provsamlingar har startats upp och hemsidan med information om provsamlingar samt koppling till kliniska data har uppdaterats.

Satsning på palliativ vård

Under 2024 – 2025 pågår ett projekt med syfte att främja tidig identifiering av palliativa vårdbehov, så att dessa behov kan mötas i ett tidigt skede av sjukdomen. Genom Palliativt utvecklingscentrum tillhandahålls verktyg, stöd och utbildning för identifiering och bedömning av palliativa vårdbehov till vårdverksamheterna på Sus. Utöver att öka tillgängligheten till evidensbaserad palliativ vård och förbättra omhändertagandet av patienter med palliativa vårdbehov är projektet även ett första steg mot införande av det personcentrerade vårdförloppet för palliativ vård. Inom den palliativa vården arbetas också för att starta upp nya forskningsprojekt i syfte att stärka den palliativa cancervården, bland annat med fokus på avancerad smärtlindring, jämlik vård och palliativ vård av barn.

Utveckling av precisionsdiagnostik

Inom precisionsdiagnostiken pågår utveckling av såväl den molekylära diagnostiken som den digitala patologin. Verksamhetens unika satsning på tidig breddimplementering av digitaliserad patologi har även använts till att gå vidare med projekt kring utveckling av AI-verktyg för ytterligare förbättring av diagnostiken. Som en del av denna satsning leder verksamheten arbetet med den nationella valideringsplattformen VAI-P och har varit en del av SWAIPP-konsortiet som i ett brett samarbete arbetat för AI-lösningar för den digitala patologin. Under 2024 har verksamheten fått stöd för den fortsatta digitala utvecklingen samt utökad automatisering inom patologilab via RCC och den nationella satsningen för förbättrade ledtider inom patologi.

Mål

SUHCCC ska stödja att kliniskt patientnära forskning av hög kvalitet etableras och att grund- och translationell forskning är internationellt konkurrenskraftig.

Bättre diagnostik med hjälp av AI

I augusti 2023 släpptes de första resultaten från MASAI-studien (Mammography Screening with Artificial Intelligence), en randomiserad studie som ska utvärdera om AI kan förbättra mammografiscreeningen. Studien leds av Kristina Lång, forskare och docent i diagnostisk radiologi vid Lunds universitet, och resultaten visar att AI bidrar till tidig upptäckt av kliniskt relevant bröstcancer (både invasiv och in-situ) utan att andelen falskt positiva resultat ökar. Slutrapport från studien förväntas publiceras under 2025.

Utmärkelser och anslag

Årets cancerforskare 2023

Göran Jönsson, professor och forskare vid Lunds universitets cancercentrum, tilldelades utmärkelsen "Årets cancerforskare" av Cancerfonden med motiveringen: "För hans enastående forskning kring hudcancerformen malignt melanom, som leder till nya och mer individualiserade behandlingar. Resultaten ger vägledning om vilka patienter som gagnas av immunterapi, och hur behandlingen ska modifieras för övriga."

3,6 miljoner till forskning om individanpassad rehabilitering

I mars 2023 tilldelades Marlene Malmström, sjuksköterska vid Skånes universitetssjukhus och docent vid Lunds universitet, 3,6 miljoner kronor i anslag från Cancerfonden för forskningsprojektet ReScreen där hon tillsammans med kollegor har tagit fram och testat en modell för individanpassad rehabilitering för patienter med bröstcancer.

5,5 miljoner till forskning om personcentrerat stöd vid stamcellstransplantationer

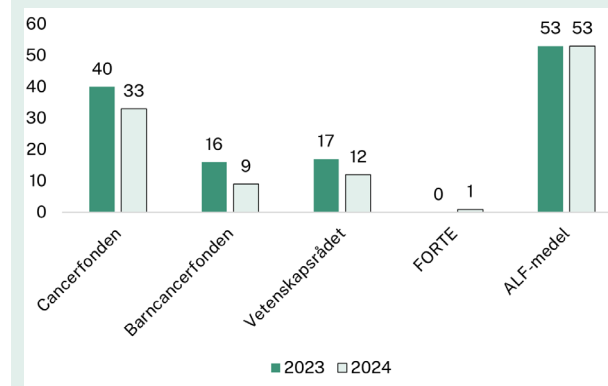
I november 2023 tilldelades Annika Malmberg Kisch, sjuksköterska vid Skånes universitetssjukhus och docent vid Lunds universitet, 5,5 miljoner från Vetenskapsrådet för forskningsprojektet aCent som syftar till att ta fram en sjuksköterskeledd modell för hur ett mer individualiserat stöd kan användas i vården.

Svensk Kirurgisk Förenings stora forskarpris till Daniel Ansari

Daniel Ansari, docent vid Lunds universitet och specialistläkare i kirurgi vid Skånes universitetssjukhus, tilldelades i augusti 2024 Svensk Kirurgisk Förenings stora forskarpris för sin forskning på pankreascancer med fokus på tidig upptäckt och ny behandling av sjukdomen. Priset tilldelas varje år en ung, drivande forskare inom de kirurgiska vetenskaperna som har en klinisk inriktning på sin forskning.

Tilldelning av forskningsanslag

Forskningsanslag inom cancer som tilldelats forskare vid Lucc.

De forskningsanslag som presenteras i diagrammet ovan inkluderar projektanslag, kliniska behandlingsstudier, planeringsgrupp och forskarskola. Utöver dessa anslag har finansiering för bland annat fellowship inom vårdforskning, forskningsmånader, postdoktorstjänster och forskartjänster utdelats av Cancerfonden och Barncancerfonden.

Lucc har för närvarande 88 professorer och 114 docenter kopplade till sig.

Bröstcentrum

I oktober 2023 mottog Skånes universitetssjukhus en donation på 245 miljoner kronor från Julia och Hans Rausings stiftelse. Donationen ska användas till uppbyggnad av ett fysiskt centrum för bröstcancervården på sjukhusområdet i Malmö, samt en MR-Linac till strålningsverksamheten i Lund.

Under 2024 har MR-Linac upphandlats och ombyggnation pågår på Sus i Lund för att möjliggöra installation. Samtidigt har en projektgrupp bestående av medarbetare från de olika verksamheter som ingår i bröstcancerflödet tillsatts. Projektgruppen har kartlagt patientens väg genom bröstcancerprocessen och identifierat möjliga samarbetsformer och förbättringar. Gruppen har även tagit fram den behovsanalys som ligger till grund för hur byggnaden utformas, där tanken är att byggnaden följer och stödjer patientens väg genom hela vårdprocessen.

Under 2025 fortsätter byggprocessen med förstudie och programhandling (med framtagande av bygghandlingar). Inom projektet påbörjas även ackrediteringsprocess för att uppnå ackreditering som bröstcancercentrum inom European Society of Breast Cancer Specialists (EUSOMA).

Bröstcancervård i Skåne

Varje år kommer ungefär 1 200 nya bröstcancerpatienter till mottagningarna i Skåne. Cirka 700 av dessa får behandling på Skånes universitetssjukhus.

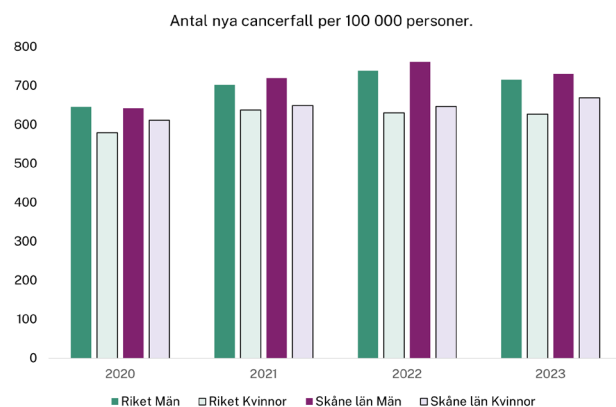
- Sedan i mars 2024 tas alla bröstcancerpatienter på Sus emot i Malmö, där all bröstonkologisk verksamhet (utom strålbehandling som ligger i Lund) samlas. Detta är ett första steg mot ett fysiskt bröstcentrum.
- Skånes universitetssjukhus driver även en mottagning på Helsingborgs lasarett och bemannar Centralsjukhuset i Kristianstad med läkare. Dessa mottagningar fortsätter bedrivas på sina respektive orter.

Bilden är en skiss i ett tidigt skede av projektet.

Vårdproduktion och tillgänglighet

Incidens och prevalens

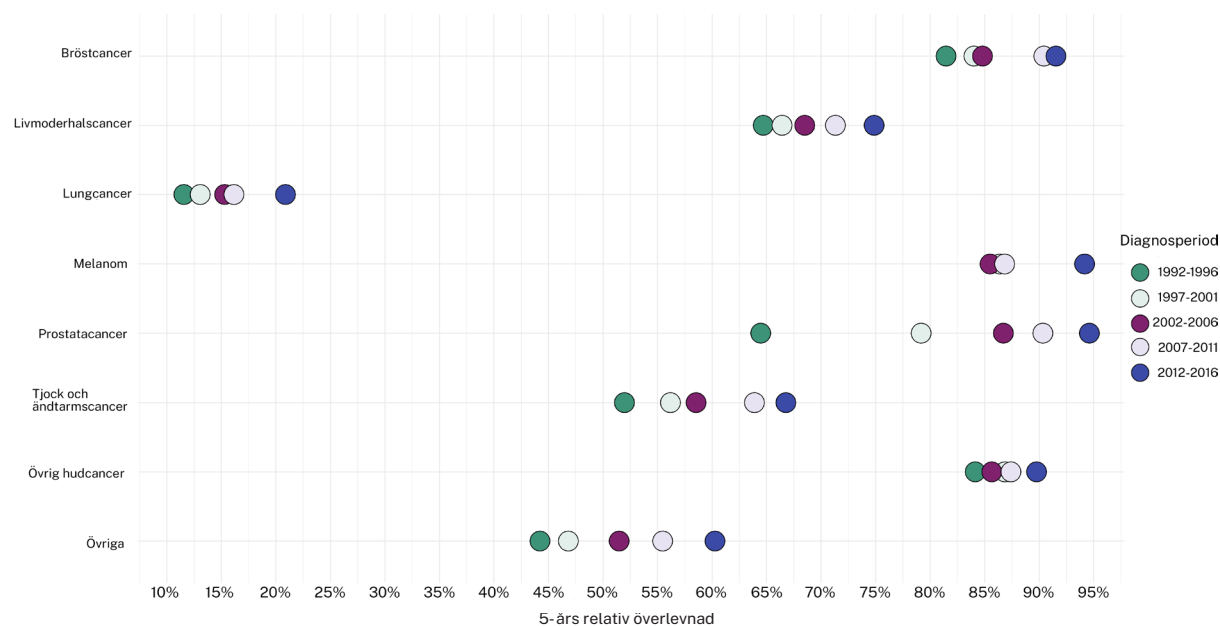
Cancerincidens och -prevalens ökar, vilket ställer högre krav på vårdens kapacitet och tillgänglighet. Statistik från cancerregistret visar att incidensen av cancer ökar både nationellt och regionalt. Inom Region Skåne är andelen personer som insjuknar i en cancersjukdom högre jämfört med riket som helhet. Denna utveckling understryker vikten av förebyggande insatser, tidig upptäckt och effektiv vård. För att möta denna utmaning krävs ett fortsatt fokus på forskning och förbättrad tillgång till behandling inom SUHCCC.

Antal nya cancerfall per 100 000 personer. Ålder: 0-85+.
Diagnos: Samtliga tumörer, oavsett tumörtyper.

Relativ 5-årsöverlevnad

Inom Södra sjukvårdsregionen ses en fortsatt förbättrad relativ 5-årsöverlevnad. Relativ överlevnad definieras som kvoten mellan den observerade överlevnaden bland patienter med cancer och den förväntade överlevnaden. Den förväntade överlevnaden baseras på befolkningsdata givet samma kön, ålder och kalenderperiod och kan tolkas som sannolikheten att överleva givet frånvaro av andra dödsorsaker.

Källa: Regionala cancerregistret och Human Mortality Database (www.mortality.org)

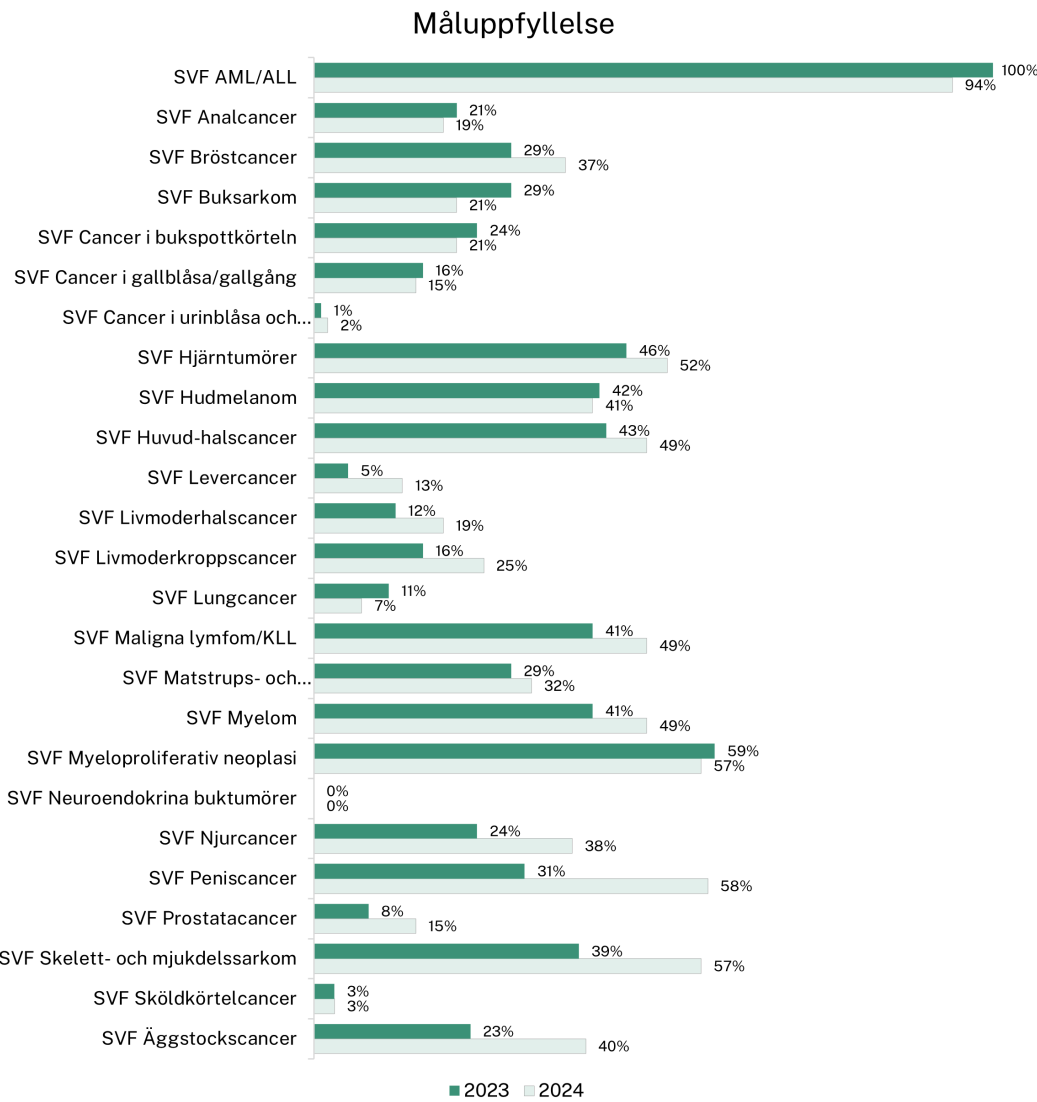
Standardiserade vårdförlopp (SVF)

På Skånes universitetssjukhus utreds och behandlas patienter inom 32 standardiserade vårdförlopp (SVF). SVF är ett nationellt arbetssätt som ska garantera patienter likvärdig och jämlik utredning och behandling vid välgrundad misstanke om cancer oavsett var man söker vård. Syftet med SVF är att minska onödig väntan och ovisshet för patienten. Sus har ett årligt inflöde på drygt 14 000 remisser med välgrundad misstanke om cancer, och under 2024 har tiden från välgrundad misstanke till start av behandling förbättrats från ett snitt på 67 till 61 dagar.

Måluppfyllelse – vård inom beslutad tid

Det nationella målet är att 80 procent av patienter inom SVF ska få vård inom beslutad tid (måluppfyllelse). Vid sammanslagning av samtliga vårdförlopp har måluppfyllelsen på Sus förbättrats från 24 procent 2023 till 29 procent 2024. Bland de enskilda förloppen ses förbättrad måluppfyllelse bland annat inom flera gynekologiska och urologiska förlopp. Exempelvis har SVF äggstockscancer förbättrat sin måluppfyllelse från 23 procent till 40 procent och njurcancer från 24 procent till 38 procent. Den förbättrade måluppfyllelsen ses inom samtliga behandlingsformer.

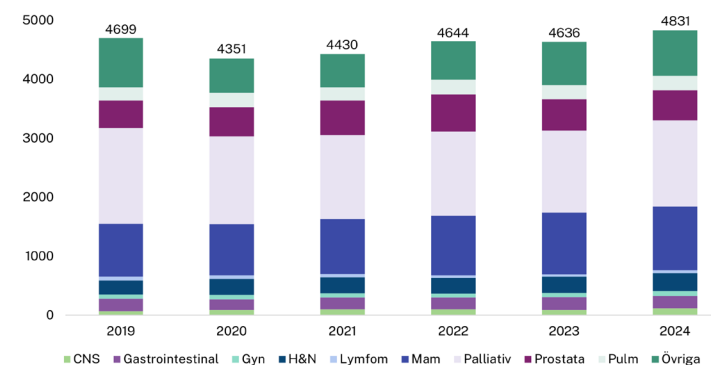
Behandlingsform	Måluppfyllelse	Måluppfyllelse
	2023	2024
Strålbehandling	21%	25%
Kirurgi	23%	26%
Läkemedel	30%	34%
Palliativ	25%	42%

Strålbehandling

Inom strålbehandling pågår ett flertal förbättringsarbeten och data visar på en ökning av antalet genomförda behandlingar. Exempelvis använder sig strålbehandlingsenheten av AI och deep learning inom strålbehandlingen genom adaptiv strålbehandling, vilket är en avancerad form av strålbehandling som anpassar sig efter patientens individuella förhållande under behandlingens gång. Adaptiv strålbehandling används särskilt vid cancerbehandling som syftar till att optimera stråldosen till tumören samtidigt som frisk vävnad runt omkring skyddas så mycket som möjligt. Detta bedöms spara tid, ge mer precisa behandlingar och mindre biverkningar. Även arbete med automatiserad dosplanering bedöms spara tid. AI och deep learning kan också bidra till bättre och snabbare bildtagning med en förbättrad bildrekonstruktion.

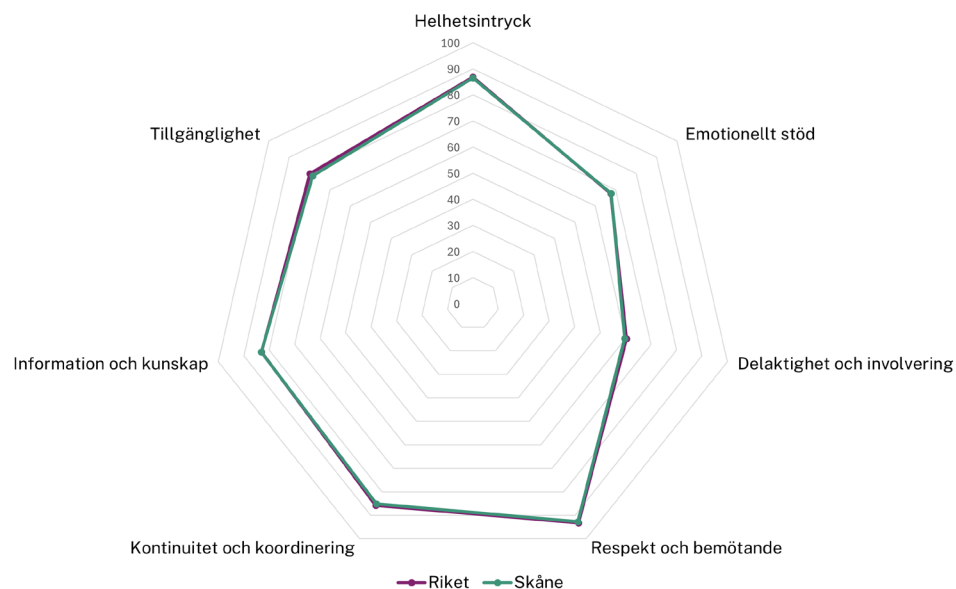

Antal startade strålbehandlingar 2019-2024.

Patient Reported Experience Measures (PREM)

Uppföljning av patienternas upplevelse av bland annat väntetider, samordning och information ingår som en viktig del i vårdens utvecklingsarbete och är ett sätt att följa upp personcentrerade arbetssätt i vården. För att ta reda på patienternas upplevelser av att utredas enligt SVF får patienten en PREM-enkät sex till tio veckor efter avslutad utredning. PREM står för Patient Reported Experience Measures, som på svenska kallas patientrapporterade erfarenhetsmått. Både patienter som fått ett cancerbesked och de som avslutat SVF av någon annan orsak får enkäten.

Svarsfrekvensen ligger en bit över 50 procent. Inom samtliga dimensioner ses en förbättring 2024 jämfört med 2023, och dimensionspoängen är i linje med riket. Resultatet visar samtidigt på ett fortsatt behov av att kartlägga och arbeta för en förbättring inom dimensionerna delaktighet och involvering samt emotionellt stöd. Ett övergripande resultat är att patienter med cancerdiagnos generellt är mer nöjda än patienter som genomgått en SVF-utredning utan cancerdiagnos.

Dimensionspoäng för Region Skåne i jämförelse med riket (avser år 2024).

Rehabilitering och överlevnad

Tidig rehabiliteringsbedömning

Alla patienter inom standardiserade vårdförlopp ska erbjudas en tidig rehabiliteringsbedömning. Kodningen visar här på en ökning mellan 2023 och 2024. Ett kontinuerligt arbete pågår för att öka användandet av skattningsformuläret "Hälsoskattning för cancerrehabilitering" och säkra att patienter tidigt i processen och kontinuerligt erbjuds cancerrehabilitering.

Survivorship care plan

Allt fler personer överlever sin cancersjukdom vilket medför att antalet personer som behandlats för cancersjukdom ökar. Detta har stor betydelse för hälso- och sjukvården, som behöver tillgodose kraven på rehabiliteringsinsatser och tillgänglig vård såväl under som efter avslutad cancerbehandling. För att möta gapet som uppstår efter avslutad aktiv behandling och fortsatt liv med eller efter cancer pågår inom SUHCCC ett arbete med att ur ett patient- och medarbetarperspektiv kartlägga behov av en Survivorship Care Plan och föreslå möjliga lösningar.

Samarbeten

Internationella samarbeten

CCI4EU

Comprehensive Cancer Infrastructures for Europe (CCI4EU) är ett initiativ med målet att stärka och utveckla omfattande cancerinfrastrukturer (CCI) i Europa. Programmet syftar till att förbättra forskning, innovation och digital kapacitetsutveckling inom cancervården och genom det förbättra patientvården och främja innovation på en europeisk nivå. En av nyckelaktiviteterna inom CCI4EU är Deep Dives, där ett team av internationella experter gör platsbesök i utvalda medlemsländer för att ge stöd, rådgivning och praktisk hjälp. Målet är att förbättra och öka mognadsgraden i landets befintliga eller planerade cancerinfrastruktur. SUHCCC deltar aktivt i CCI4EU:s Deep Dives med sina experter.

CraNE – Nätverk för nationella Comprehensive Cancer Centres

CraNE Joint Action (JA) syftar till att etablera ett EU-omfattande nätverk av nationella Comprehensive Cancer Centres (CCC) för att stödja kvalitetssäkrad tidig upptäckt, diagnos och behandling av cancerpatienter. CraNE JA strävar efter att minska ojämlikheter i cancervård mellan EU-länder och regioner, och genom att samla nationella CCC i ett gemensamt nätverk möjliggörs samarbete, kunskapsutbyte och förbättrad vårdkvalitet. Projektet stödjer också EU:s mål att bekämpa cancer genom enhetliga standarder och tillgång till toppmodern behandling.

JA EUnetCCC

Joint Action European Network of Comprehensive Cancer Centres (JA EUnetCCC) är ett fyraårigt initiativ som bygger vidare på resultaten från det nuvarande CraNE JA (oktober 2022 – september 2024). Syftet är att skapa ett sammanhållet och integrerat konsortium av Comprehensive Cancer Centres (CCC) i Europa för att säkerställa att alla patienter, oavsett bostadsort, får tillgång till högkvalitativ cancervård. I aktiviteterna ingår bland annat att stödja etablering av Comprehensive Cancer Care Networks (CCCN) i alla EU:s medlemsländer, utveckla vårdstandarder och kvalitet, att upprätta kvalitetssäkrade CCC-nätverk i olika pilotprojekt och att ta fram hållbarhetsrekommendationer för långsiktig utveckling och implementering av CCC-nätverk. Initiativet stärker också EU:s långsiktiga strategi att minska cancerbördan och förbättra patienternas livskvalitet.

Nationellt CCC-nätverk

Om det nationella CCC-nätverket

Det nationella CCC-nätverket verkar för att stärka samverkan mellan befintliga och blivande Comprehensive Cancer Centres (CCC) i Sverige. Nätverket ska:

- Vara en aktiv part i utvecklingen av nationella cancerstrategier och prioriteringar.
- Arbeta nära relevanta aktörer och intressenter för att främja enhetlig och högkvalitativ cancervård, samt integrera forskning och patientperspektiv.
- Understödja förbättringar i cancervården på både nationell och regional nivå.

I CCC-nätverket ingår, utöver SUHCCC, Karolinska, Sahlgrenska, Linköping och Uppsala CCC. Norrlands universitetssjukhus i Umeå är under ackreditering.

Den 18 mars 2024 stod SUHCCC värd för den nationella CCC-nätverksträffen, där representanter för Sveriges samtliga CCC:er och de svenska cancercentrum som befinner sig i ackrediteringsprocessen har möjlighet att dela med sig av sina erfarenheter och diskutera möjligheter och utveckling på ett nationellt plan.

Läs mer om vad som
händer inom SUHCCC

[vardgivare.skane.se/kompetens-utveckling/
sakkunniggrupper/cancer-centre/](http://vardgivare.skane.se/kompetens-utveckling/sakkunniggrupper/cancer-centre/)

